

© Microsoft Corporation. Reservados todos los derechos.

Índex

- Estadística (pag. IV)
- Geografia (pag. VI)
- Història (pag. IX)
- Art (pag. XIII)
- Societat (pag. XIV)
- Bibliografia

• Estadística

- **Nom original:** Afganistan Islami Doulat / Doulat-e-Islami Afganistan
- **Sistema polític:** República Islàmica.
- **Capital:** Kabul.
- **Províncies:** 30
- **Dia de la independència:** 19 d'agost de 1919
- **Festa nacional:** Victòria de la nació musulmana, 28 d'abril.
- **Constitució:** No té una constitució. Actualment se n'està elaborant una.
- **Superfície:** 652.000 km²
- **Fronteres:** Xina (76 km), Iran (936 km), Pakistan (2.430 km), Tajikistan (1.206 km), Turkmenistan (744 km), Uzbekistan (137 km)
- **Població:** 25.838.797 (2000)
- **Taxa de creixement:** 3,54 % (2000)
- **Consum de calories:** 89% del necessari (1995).
- **Aigua potable:** 12% de la població en té accés (1990–95).
- **Fills per dona:** 6,9 (1992).
- **Taxa de naixement:** 41,82 per mil (2000)
- **Taxa de mortalitat:** 18,01 per mil (2000)
- **Taxa de mortalitat infantil:** 149,28 per mil (2000)
- **Esperança de vida:** Total 45 anys. Homes 46 anys. Dones 45 –anys (2000)
- **Alfabetització:** Total 37,8%. Homes 50 %. Dones 24,2 % (1979)
- **Idioma:** Pashtu, dari
- **Ètnies:** Pashtun, tayiks, uzbecs, hazars

- **Religió:** Musulmana.
- **Moneda:** Afgani
- **PNB:** 21.000 milions \$ (1999)
- **PNB per càpita:** 800 \$ (1999)
- **Exportacions:** 80 milions \$ (1996) (bàsicament cotó, llana i fruits secs. També opi i heroïna)
- **Importacions:** 150 milions \$ (1998)
- **Deutes externs:** 5.500 milions \$ (1995)
- **Index 100:** 100 en 1990; 143,8 en 1991
- **Ferrocarril:** 24,6 km.
- **Carreteres:** 21.000 km.
- **Aeroports:** 46
- **Heliports:** 3
- 86 diaris (1995), 84 televisors (1995) i 89 ràdios cada 1.000 cases (1995).
- **Telèfons:** 1 cada 1000 habitants (1993).

2. Geografia

Afganistan, república del sudoest d'Àsia que limita al nord amb Turkmenistan, Uzbekistan i Tayikistan; al est amb Xina, l'estat indi de Jammu i Cachemira i Pakistan; al sud amb Pakistan i a l'oest amb Irán. El nom oficial del país és República d'Afganistan. Afganistan té una figura quasi elíptica, amb una longitud màxima, de nordest a sudoest, de 1.450 km i una amplada de 725 km.

Mapa d'Afganistan

Afganistan es un país majoritàriament muntanyós. Tres quarts parts del país són muntanyes. Les principals terres baixes són valls fluvials al nord i varies regions desèrtiques al sud i al sudoest. El principal sistema muntanyós del país és el Hindu Kus, que, amb les seves diverses ramificacions, s'exten a través de 965 km desde el Pamir, una cadena muntanyosa al nordest ubicada a la frontera occidental amb Iran. L'altitud mitja del Hindu Kus es de 4.270 m, amb algun cim que arriba als 7.620 m d'altitud. Els passos naturals que travessen les muntanyes en varis punts, faciliten el trànsit dins del territori nacional així com la comunicació amb els

països veïns. L'únic pas en el Hindu Kus per sota de 3.000 m es el Shibar (2.987 m), que permet la connexió de la regió de Kabul amb la part septentrional del país. Probablement el pas muntanyós més conegut es l'històric Jyber, a la frontera nordest, que travessa els monts Sulayman i proporciona un fàcil accés a Pakistan.

Ocupa el lloc 169 dels 174 països per els que la ONU ha estudiat l'Índex de Desenvolupament Humà. Només estan pitjor 5 països africans: Burkina Faso, Mali, Somàlia, Sierra Leona i Níger. L'esperança de vida es de 44 anys, el PIB 800 dòlars/any, el 12% de la media mundial.

Només el 12% de la població disposa d'aigua potable i el 29% té accés a serveis sanitaris. Ocupa el lloc 135 d'Índex de Desenvolupament Relatiu al Gènere, la Tasa d'Alfabetització al 1993 era del 13,5% per les dones i 45,2% per els homes. En quant a la participació a l'ingrès provinent del baix és del 27,4% per les dones i 72,6% per els homes.

Ciutat de Kabul, capital d'Afganistan

Militant talibà armat per un enfrontament

• Història

- 330 a. C.: Alexandre el Gran porta al seu exèrcit a Hindu Kush i, abans d'entrar a l'Índia, funda una sèrie de ciutats que porten el seu nom. Els veterans grecs que es llicencien i es queden a viure en elles mantindran viva la cultura helenística durant dos segles, però la memòria d'Alexandre va durar mol més. La fusió de formes gregues i orientals va donar origen a una estatuària que se li ha donat el nom de grecobúdica i que té els seus màxims exponents a les localitats de Gandhara i Hadda.
- s. III: S'elaboren els budes gegants a Bamiyan, localitat de la Ruta de la Seda que enllaçava a Europa amb Xina. Bamiyan no és només un punt de pas entre el comerç d'Europa a Xina, sino també centre de peregrinació de monjos budistes xinesos que van a formar-se als seus monasteris. El règim talibà les va destruir, aplicant una interpretació rigorista de l'Islam, segons la qual la representació de figures humanes és una ofensa a Déu i un rept a la seva capacitat de crear.
- 652: Els àrabs introdueixen la religió musulmana, que entra en conflicte amb el zoroastrisme de la majoria de la població. L'Islam triga varis segles a imposar-se i fins a finals del s. XIX queden pagans en el Kafiristan (país dels infidels), que són convertits per la força. La seva regió es rebateja amb el nom de Nuristan (país de la llum) com a símbol d'aquesta millora espiritual imposada als kafirs.

- 1219: Gengis Jan arrasa el país deixant al seu pas piràmides de caps tallats, sang i desolació. Els seus exèrcit destrueixen el sistema de regadiu, que ja mai més es recuperarà.
- 1370-1404: Tamerlan, que diu ser descendent de Gengis Jan, envaeix i arrassa de nou Afganistan que incorpora al seu imperi, amb capital a Samarkanda.
- 1747-1773: Govern de Ahmed Sha Durrani, la dinastia del qual es manté amb interrupcions fins la dècada del 1970, i a la que pertany l'actual rei a l'exili, Zahir Shah.
- 1839: Primera Guerra Angloafgana, causada pels intents britànics d'imposar un Govern titella a Kabul que afavoreixi a Londres enfront de les ambicions expansionistes de Moscó. Al 1842 els britànics es veuen obligats a abandonar Kabul i sofreixen 16.000 baixes en 4 dies.
- 1878: Segona Guerra Angloafgana. Una nova partida del Gran Joc entre els Imperis rus i britànic rere la qual els segons acabaran controlant el pas del Khyber.
- 1893: La Línia Durant fixa les fronteres del modern Afganistan. El Pastunitan roman de la banda de l'imperi britànic.
- 1919: Amanullah Khan llença la Tercera Guerra Angloafgana, que només dura un més.
- 1928: Amanullah ha de fugir després d'una revolta dels líders religiosos contra la seva política tolerant i liberal vers la dona. S'exilia a París.
- 1978: Daud es derrocat per un nou cop d'Estat, aquesta vegada a càrrec dels oficials formats a la URSS. Un any després, els soviètics envaeixen el país per apuntalar el règim comunista.
- 1989: Els soldats soviètics abandonen el país després de sofrir 15.000 baixes. El mateix que els americans al Vietnam amb Saigon, deixen fortament armat el Govern Najibullah, que acaba assassinat.
- 1992: Els muyahidines liderats per Burhanuddin Rabbani es fan amb el poder, però aquest s'enfronta ara a una nova amenaça interior: els taliban, islamistes de ètnia pastun finançats per Pakistan.
- 1996: Els taliban expulsen a Rabbani del poder i estableixen un Estat islàmic rigurista que prohibeix la televisió i les fotografies. Grups de muyahidines combateixen els talibans des de el nord, liderats entre d'altres per Masud, el Lleó de Pansbir, fins que aquest es assassinat per un suïcida que es fa passar per periodista.

2001: EEUU, amb el consentiment de la UE, bombardeja aeroports i instal·lacions militars en represàlia contra els talibans per protegir Bin Laden, considerat responsable del atentat contra World Trade Center de Nova York de l'11 de setembre.

Osama Ben Laden, l'home més buscat. Atemptat de l'11 de setembre contra les Torres

Suposat organitzador del atemptat Bessones a Nova York.

contra el World Trade Center.

- **Art**

Afganistan té per art una barreja de l'art dels seus nombrosos invasors al llarg de la història. Bàsicament, pel que varem veure a la visita, es mesclen:

- Art grec: Varem observar obres amb túniques gregues i algunes amb el cabell rissat.
- Art hindú: Aquest art incloïa les joies i gran ornamentació (sovint amb elefants) que duïen les representacions.
- Art budista: Les obres amb influència budista es podien trobar amb una piga al front, posició de yoga típica de Buda i potser alguna vestimenta.

Aprofitant aquest espai de l'art, cal remarcar que el règim talibà va destruir els budes gegants que estaven a Bamiyan.

Abans de la destrucció.

Buda just després de la dinamitació.

- **Societat**

A Afganistan hi ha 50 ètnies (majoritàriament musulmanes) que no només estan a Afganistan, també estan a altres països.

L'Islam va entrar al s. VII i es va fer la religió principal.

La gran majoria, sino totes, imposen dures regles a les dones.

Les ètnies principals són:

ELS PAIXTOS

La més nombrosa (52,3%). És una ètnia de caràcter guerrer. Al segle XVII es va estendre i esdevingué l'origen de l'Estat Afgà al segle XVIII.

Els talibà provenen d'aquesta ètnia. Moltes de les normes que han aplicat els talibà, són de les tribus pastuns, no de l'Islam.

ELS TADJIKS

Son d'origen persa i encara parlen un dialecte del persa. Formen el 20,3% de la població. Un personatge dels tadjiks era el comandant Masud, líder de l'Aliança del Nord. Dic era perquè va morir aquest setembre assassinat per una persona que es va disfressar de periodista.

ELS HAZARES

Es consideren com d'una casta inferior dels pastuns degut a que pertanyen al shuiïsme. Els seus intents d'obtenir una autonomia han estat reprimides pels talibans. També parlen el persa. Representen el 9% de la població.

ELS UZBEKS

Un poble turc com els turkmens. La seva població es el 8,7% de la població total.

ELS AIMAKS

Són d'origen seminòmada i persa. Un tret característic es que les seves dones no porten vel.

ELS BALUCHIS I ELS BRAOUI

Dues ètnies que barrejades pel pas del temps.

NURISTANIS

Estaven entre els anomenats kafir (infidels) fins que els van obligar a convertir-se a l'islam al segle XIX. Encara queden alguns milers de kafir a Pakistan.

Fotos:

Dones amb burka

• **Bibliografia**

- http://guiadelmundo.ecuanex.net.ec/_guia9798/paises/afganis/index.htm
- <http://www.elperiodico.com>
- <http://www.afghan-web.com>
- http://www.afghanwar.spb.ru/index_e.html
- <http://www.cip.fuhem.es/observatorio/informes/afganises.htm>
- Microsoft Encarta 99
- La Aventura de la Historia (revista), novembre 2001

XIII